

LEMPÄÄLÄN VESI -LIIKELAITOS

TOIMINTAKERTOMUS 2019

YLEISKATSAUS

Vuosi 2019 oli alkuvuoden osalta poikkeuksellisen kuiva. Talvi oli jo vähäluminen, joka osaltaan piti pohjavedet normaalilla alemmalla tasolla. Kuivuuden johdosta Lempäälän omista pohjavedenottoista ei voitu ottaa suunnitellulla tavalla vettä, vaan jouduttiin turvautumaan enemmän ostoveteen. Loppuvuodesta sateita tuli runsaasti, mutta se ei ehtinyt nostamaan pohjavesiä kovinkaan ylös.

Marraskuussa 2018 käynnistettiin Lempäälän Vesi- liikelaitoksen yhtiöittämisselvitys. Selvitys valmistui huhtikuussa 2019. Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti 28.5.2019, että Lempäälän Vesi -liikelaitos yhtiöitetään. Täytäntöönpanopäätökset olivat kunnanhallituksessa 7.10.2019. Osakeyhtiö perustettiin 21.10.2019. Toiminta käynnistyy vuoden 2020 alusta. Täten vuosi 2019 on Lempäälän Vesi- liikelaitoksen viimeinen toimintavuosi. Kaiken kaikkiaan Lempäälän Vesi- liikelaitoksen toiminta toteutui vuonna 2019 hyvin. Kiitos tästä kuuluu kaikille Lempäälän Vesi -liikelaitoksen työntekijöille, jotka kaikki jatkavat vuonna 2020 hyvää työtään Lempäälän Vesi Oy:ssä.

Lempäälässä 31.12.2019

Toimitusjohtaja Lasse Sampakoski

TOIMINTA-AJATUS, STRATEGIA JA ORGANISAATIO

Lempäälän Vesi – liikelaitoksen johtokunta vahvisti kokouksessaan 12.6.2014 Lempäälän Vesi – liikelaitoksen toiminta-ajatuksen ja strategian.

Toiminta-ajatus

Lempäälän Vesi -liikelaitos huolehtii toiminta-alueellaan laadukkaasta vesihuollosta yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja ympäristöä arvostaen.

Arvot

- Toimintavarmuus
- Hyvälaatuinen vesi
- Asiakaslähtöinen palvelu
- Vastuullinen toiminta ympäristöstä huolehtien
- Hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö

Visiot

- Toimintavarmuuden parantaminen
- Toiminnan ja henkilöstön jatkuva kehittäminen
- Asiakkaat huomioiva laadukas palvelu
- Seutukunnalla yhteistyötä tekevä itsenäisesti toimiva laitos

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen johtokunta

Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.5.2019 Lempäälän Vesi -liikelaitoksen johtokuntaan toimikaudeksi 2019 - 2021 seuraavat jäsenet:

Jäsen	Varajäsen
Tiensuu Hannu, pj	Haapasalmi Anita
Lella Kristian, vpj	Katajisto Rami
Niemi Marianne	Tukiainen Jyrki
Puro Marjo	Raatikainen Saana
Kanarva Kari	Kallio Toni

Henkilöstö

Lempäälän Vesi- liikelaitoksen palveluksessa oli 14 vakinaista työntekijää vuoden 2019 lopussa. Tämän lisäksi vuoden kuluessa määräaikaista työntekijöitä oli 2 kpl, lyhytaikaisia harjoittelijoita oli kolme kappaletta sekä kaksi työelämäkuntoutujaa.

MAKSUT JA TAKSAT

Veden ja jäteveden käyttömaksut

- Vesi 1,66 €/m³ (alv 0 %) 2,06 €/m³ (alv 24 %)
- Jätevesi 2,35 €/m³ (alv 0 %) 2,91 €/m³ (alv 24 %)

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen taksat ovat lähialueen maksujen keskiarvon tasolla.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Lempäälä 2025 - Kunta, joka sanoo kyllä

Yhdessä, elämykset ja edelläkävijyys

Lempäälän Vesi- liikelaitoksen tehtävänä on toiminta-alueellaan turvata sopimusasiakkaidensa laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden määrällinen saatavuus sekä huolehtia viemäriveriesien poisjoh-
tamisesta ja käsittelystä huomioiden vesien- ja ympäristönsuojelulliset tavoitteet.

Liikelaitoksen tehtäväalueita ovat talousveden hankinta, käsittely ja jakelu toiminta-alueella, jäteve-
sien johtaminen ja käsittely toiminta-alueella, hulevesien johtaminen hulevesiviemäröinnin alueella
sekä vesihuoltoverkostojen ja -laitteistojen kunnossapito laitoksen alueella.

Liikelaitoksen henkilöstömäärä vuonna 2019 on 15 ja liikelaitoksen johtokunnassa on 5 jäsentä.

Tavoite	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Mittari	Toteuma 31.12.	Tilannepäivitys
	VALTUUSTON ASETTAMAT STRATEGISET TAVOITTEET			Toteutuu / Valmis 
Lempäälän omistuksessa olevien yhtiöiden toiminta on tarkoituksenmukaista ja liiketaloudellisesti kannattavaa. Tuloksentekokykyä arvioidaan suhteessa muiden kuntien vastaavan toimialan yhtiöihin oman pääoman tuottotavoite huomioiden.	Liiketoiminnan tarkoituksenmukaisuus ja kannattavuus.	Vesiliikelaitoksen liiketoimintaa verrataan muihin vastaaviin vesihuoltolaitoksiin seuraavilla mittareilla: Omavaraisuusaste % Liittymismaksutulojen suhde uudisinvestointeihin (%) Vertailuhinta vesilaitos (eur/m3, omakotitalo) Vertailuhinta viemärlaitos (eur/m3, ilman hulevettä, omakotitalo) Vedenjakelun käyttökustannukset / vesijohtoverkon pituus (eur/m) Jätevesiviemäröinnin kokonaiskustannukset / viemäriverkoston pituus (eur/m)	Tehdyn vertailun perusteella Lempäälän Vesi sijoittuu vastaavankokoisten laitosten joukossa keskiarvon tuntumaan kaikkien vertailtujen osa-alueiden osalta.	Toteutuu / Valmis 

	JOHTOKUNNAN ASETTAMAT TA- VOITTEET			Toteutuu / Valmis 
Vuoteen 2025 mennessä suu- rin osa kuntalai- sista hyödyntää sähköisiä palve- luita, jotka ovat saavutettavissa ajasta ja pai- kasta riippu- matta useissa eri kanavissa.	Automaattisesti luettavien vesi- mittarien määrä	Automaattisesti lu- ettavien vesimitta- reiden määrä li- sääntyy vuodessa 300 kpl	Etäluettavien vesimitta- reiden määrä lisääntyi 470 kappaleella.	Toteutuu / Valmis 
Palvelemme pa- remmin	Toimintavar- muus	Laskuttamaton vesi on enintään 15 % verkostoon pumpa- tusta vesimäärästä. Laskuttamaton jäte- vesi on enintään 38 % käsitelystä jäte- vesimäärästä.	Laskuttamaton puhdas vesi oli 12,4 % verkos- toon pumpatusta mää- rystä. Laskuttamaton jätevesi oli 31,3 % käsittelystä jä- tevesimäärästä.	Toteutuu / Valmis 
Palvelemme pa- remmin	Ilmoittamatto- mien vesikat- kosten asukas- aika eli katkojen aikana ilman vettä olevien asukkaiden määrä kerrot- tuna katkon kes- tolla (h)	Ilmoittamattomien vesikatkosten asu- kasaika vuodessa on alle 8 500 h	Ilmoittamattomien vesi- katkosten määrä 3 378 h.	Toteutuu / Valmis 

Muut olennaiset tapahtumat

Käyttömaksujen osalta tuottoja kertyi noin 213 000 € budjetoitua enemmän. Perusmaksutuottoja kertyi hieman yli 11 000 € budjetoitua enemmän. Rauhoittuneen rakentamisen johdosta liittymismaksutuloja kertyi noin 66 000 € budjetoitua vähemmän. Yhteistoimintakorvauksissa veden myynti naapurikunnille oli hieman arvioitua vähäisempää, joten tuottoja niistä kertyi noin 26 000 € budjetoitua vähemmän. Muita tuottoja eli laskutettavia töitä kertyi 67 000 € budjetoitua enemmän. Yhteenselaskettuna toimintatuottoja kertyi noin 190 000 € budjetoitua enemmän.

Vähäsateinen vuosi laski pohjavesiä ja omista ottamoista saatiin vettä suunniteltua vähemmän. Tämä nosti veden ostoa muilta laitoksilta reilulla 100 000 eurolla. Jätevedenpuhdistamolla panostettiin typenpoiston tehostamiseen, joka aiheutti noin 100 000 euron lisäkustannuksen. Loppuvuoden aikana oli kaiken kaikkiaan budjetoitua enemmän vikatilanteita, joka aiheutti mm. henkilöstöku-
luja ja kunnossapitokustannuksia. Vuonna 2019 panostettiin edelleen voimakkaasti toiminnan ja palveluiden digitaalisuuteen. Tämä lisäsi kustannuksia, mutta panostus saadaan tulevaisuudessa takaisin parantuneena palveluna ja toiminnan tehostumisella.

Marraskuussa 2018 tehtiin päätös Lempäälän Vesi- liikelaitoksen yhtiöittämisselvityksen tekemisestä. Konsulttiselvityksen valmistuttua keväällä 2019 Lempäälän kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 29.5.2019 yhtiöittää Lempäälän Vesi- liikelaitoksen ja asetti aikataululliseksi tavoitteeksi, että perustettava yhtiö aloittaa toimintansa 1.1.2020 lukien. Yhtiöittämisen valmistelu toteutui YT-menettelyineen asetetussa aikataulussa. Yhtiöittämisselvityksen (konsulttiselvitys) tekemiseen ja yhtiöittämisen toteuttamiseen ei varauduttu vuoden 2019 talousarviossa. Yhtiöittämisselvitys ja yhtiöittämisen valmistelu aiheuttivat noin 50 000 € kustannukset liikelaitokselle. Yhtiöittämisen valmisteluun sisältyi myös oma Sarastia Oy:n palvelujen käyttöönottoprojekti talous- ja palkkahallinnossa.

Suoritteet

	2019	2018	2017	2016
Vesijohtoverkosto				
Kokonaispituus km	301	297	296	291
Verkostoon pumpattu vesimäärä, m ³	1 321 515	1 406 413	1 312 977	1 268 062
Laskutettu vesimäärä m³				
Asiakkaat	907 423	872 083	863 546	855 196
Lempäälän kunta	51 825	50 151	49 458	50 364
Muut kunnat	162 770	188 376	168 157	175 828
Osuuskunnat	27 558	27 967	28 890	29 483
Jätevesiviemäri				
Kokonaispituus km	263	253	253	242
Käsitelty jätevesimäärä, m ³	1 581 813	1 600 933	1 700 744	1 590 155
Laskutettu jätevesimäärä m³				
Asiakkaat	873 424	832 160	833 268	820 438
Lempäälän kunta	42 998	47 971	47 971	48 931
Vesilahti	154 371	170 902	189 132	134 952
Osuuskunnat	28 828	29 177	28 890	30 700

TALOUSVESI

Talousveden hankinta

Lempäälän Vesi -liikelaitos ostaa raakavettä Valkeakoskelta, Tampereelta ja HS-Vedeltä sekä pumppaa vettä kolmelta omalta pohjavedenottamolta. Omista ottamoista saadun veden määrä oli 20,5 % kaikesta verkostoon pumpatusta vedestä.

Valkeakoskelta hankittava vesi johdetaan Lempäälän vesijohtoverkkoon Sotavallan vedenottamon kautta, jossa vedet sekoittuvat toisiinsa ennen verkostoon johtamista. Valkeakoski ottaa raakavedensä Mallasvedestä ja käsittelee veden Tyrynlahden vedenottamolla. Omilla pohjavedenottamoilla

vesi alkaloidaan ja lisäksi vesi desinfioidaan UV-käsittelyllä. Pohjavedenottamoilla on lisäksi valmius liuosmaisen kloorin syöttöön. Valkeakosken suunnalta pumpattava vesi, joka kokonaisuudessaan menee Sotavallassa UV-käsittelyn läpi, kulutetaan pääasiassa Hakkarin painepiirissä.

Tampereelta vettä hankitaan Sääksjärven painepiiriin. Vesi johdetaan suoraan vesijohtoverkkoon Rajasillan paineenkorotusaseman kautta. Vesi on pääosin Roineesta otettua ja Ruskon vedenpuhdistuslaitoksella käsiteltyä pintavettä.

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lta (HS-Vesi) veden ostaminen aloitettiin syyskuussa 2015, keväällä 2015 allekirjoitettuun sopimukseen perustuen. Vesi johdetaan Akaan Viialasta Vesilahden Koskenkylän kautta Lempäälän Hulauteen. Aiemmin samaa yhteyttä pitkin myytiin vettä Akaassa operoivalle HS-Vedelle.

Ostetun veden ja omista ottamoista saadun veden määrät vuonna 2019

	m3	m3 / päivä
Ostettu vesi		
Valkeakoski	566 592	1 552
Tampere	425 535	1 166
HS-Vesi	58 429	160
Yhteensä	1 050 555	2 878
Omat raakavesilähteet		
Laikka	54 251	
Vaihmalä	22 211	
Leukamaa	12 964	
Sotavalta	181 534	
Yhteensä	270 960	

Talousveden jakelu

Lempäälän kunnan omistaman vesijohtoverkon pituus vuoden 2019 lopussa oli noin 301,9 km, jätevesiviemärin 263,4 km ja hulevesiverkoston 42,4 km. Taulukossa on esitetty verkostojen pituudet putkimateriaaleittain (31.12.2019). Jätevesiviemäriverkostoon on laskettu mukaan myös paineviemärit.

Verkostojen pituudet putkimateriaaleittain

Verkosto	Muovi (m)	Himaniitti (m)	Valurauta (m)	Betoni (m)	Muu / ei tietoa (m)	Yhteensä
Vesijohto	282 457	10 649	6 220		2 533	301 859
Jätevesiviemäri	249 296	2 558		9 018	2 495	263 367
Sadevesiviemäri	31 748			6 944	3 711	42 403

Kunnan omien verkostojen lisäksi Lempäälän alueella on neljä vesiosuuskuntaa (Lahdenkylä, Lastunen, Rantoinen ja Ruotasjärvi). Vesiosuuskuntien verkostojen yhteenlasketut pituudet ovat 35 km vesijohtoon, 12 km viettoviemärin sekä 26 km paineviemärin osalta.

Laskuttamattoman veden osuus kaikesta vesijohtoverkostoon pumpatusta vedestä oli 12,4 %. Tämä koostuu mm. verkoston huuhtelusta, tulipalojen sammutusvedestä, mittarivirheistä, vuotovesistä sekä luvattomasta vedenotosta. Vuotoveden osuus kokonaishävikistä arvellaan olevan alle 10 %. Vesijohtoverkostossa havaittiin vuotoja vuonna 2019 kaikkiaan 5 kpl ja ne korjattiin välittömästi. Vuotojen paikannukseen käytettiin vuotoääniloggereita, korrelaattoria ja kuuntelutikkua.

Lempäälän Vesi -liikelaitokseen liittyneitä kiinteistöjä on 5 326 kpl (tilanne 31.12.2019). asiakkaiksi liittyi vuonna 2019 101 kiinteistöä, joista uusia OK-taloja oli 37 kpl, olemassa olevia OK-taloja liittyi

31 kpl, paritaloja 18 kpl ja rivitaloja 4 kpl sekä kerrostaloja 2 kpl. Teollisuuskiinteistöjä liittyi 7 kpl. Lisäksi muita kohteita liittyi 2 kpl. Lisäliittymissopimuksia tehtiin 10 kappaletta. Vuoden lopussa toiminta-alueella oli noin 70 vakituksessa asuinkäytössä olevaa jätevedeen ja/ tai vesijohtoon liittymätöntä kiinteistöä.

Lempäälän oman kulutuksen lisäksi vettä myydään Vesilahdelle ja osalle Pirkkalaa. Lempäälästä on myös varayhteys Akaan kaupungin Viialan taajamaan, jota pitkin ostettiin vettä HS-Vedeltä. Vuoden 2019 aikana vettä myytiin kaikkiaan 1 149 576 m³., josta omalle toiminta-alueelle myytiin 959 248 m³. Veden myynti lisääntyi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Lempäälän vesihuoltolaitoksen talousveden valvontatutkimusohjelma on päivitetty vuonna 2017, ohjelma on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (461/2000) mukainen. Asetus perustuu EU:n direktiiviin 98/83/EY. Asetuksessa annetaan talousveden laadusta vaatimuksia ja suosituksia. Ohjelma sisältää myös sellaisten Lempäälän kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien valvontatutkimukset, jotka ostavat vettä Lempäälän Vesi –liikelaitokselta. Vuonna 2019 veden laatuvaatimukset täytyivät jokaisella tarkkailukerralla.

Vesijohtoverkostossa suoritettiin verkostosaneerauksien ulkopuolella palopostien ja venttiilien vaihtoja. Vesimittarivaihtoja tehtiin oman henkilöstön toimesta koko Lempäälän alueella yhteensä 338 kpl. Vesimittarien vaihtojen määrä on lisätty viime vuosina, mutta vesimittarivaihtojen määrää pitää edelleen lisätä, jotta vesimittarien vaihtoväli saadaan noin kymmeneen vuoteen. Mittarit vaihdetaan etäluettaviin, joita on vuoden lopussa yhteensä noin 1 500 kpl.

JÄTEVESI

Jäteveden käsittely

Kuokkalankosken rannalla sijaitsevalla jätevedenpuhdistamolla käsitellään Lempäälän ja Vesilahden jätevedet. Vuoden 2019 aikana jätevetä käsiteltiin kaikkiaan 1 581 813 m³. Vesilahdelta johdettiin jätevesiä 154 371 m³. Vesilahden ja Lempäälän välisen jätevesien johtamissopimuksen mukaisesti Vesilahti osallistui vuonna 2019 siirtolinjan käyttökustannuksiin ja puhdistamon investointi- ja käyttökustannuksiin. Sääksjärveltä ei johdettu jätevesiä Tampereelle vuonna 2019.

Jäteveden johtaminen ja käsittely

Jätevesiverkostossa oli vuoden lopussa kaikkiaan 113 jätevedenpumppaamoja. Vuoden 2019 aikana asennettiin 2 jv-pumppaamoja.

Jätevesiverkostossa laskuttamattoman jäteveden osuus käsitellystä jätevedestä oli 32,6 %. Laskuttamattoman jäteveden määrä vähentyi hieman edellisestä vuodesta (2018 35,2 %), vuoteen 2013 verrattuna laskuttamattoman veden määrän on vähentynyt 9,4 %. (2013 42 %).

Jätevesiverkoston vuotovesien vähentämiseen käytetään jatkuvasti huomiota. Näiden vuotovesien runsas määrä on ongelmallinen sekä puhdistamon, pumppaamoiden ja verkostojen kapasiteetin riittävyyden kannalta, että myös taloudellisessa mielessä. Samat vedet tulevat pumpatuiksi Lempäälässä jopa yhdeksään kertaan, joten pumppaamoilla käytettävän energian määrässä on suuri säästöpotentiaali. Vesihuoltoverkostojen saneerausohjelmaa päivitettiin vuonna 2019. Saneerausohjelmassa merkittävässä osassa on viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen.

Vuoden 2019 puhdistustulos täytti ympäristöluvan käsittelymääräykset lukuun ottamatta ammoniumtypen jäännöspitoisuutta (8,3 mg/l), joka oli suurempi kuin ammoniumtypen vuosikeskiarvona tarkasteltava pitoisuusvaatimus (6,0 mg/l). Vuoden 2019 heinäkuusta alkaen on ilmastusaltaan alkuun syötetty glyserolipohjaista lisähiililähdettä sisältävää saostuskemikaalia, jolla typenpoistoa on saatu tehostettua edellisiin vuosiin verrattuna.

INVESTOINNIT

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen nettoinvestoinnit olivat 2019 yhteensä 2 973 832 €. Rahoitusosuuksia tmv. liikelaitos sai 11 958 €. Suurin investointikohde oli seudulliset yhteishankkeet, johon käytettiin yhteensä 1 127 577 €. Investoinnit alittivat budjetoidun summan 6 168 eurolla.

Investoinnin nimi	Toteuma 31.12.
Pumppaamoiden saneeraus	Pumppaamoiden saneerausohjelman kohteet on pääosin saatu toteutettua.
Vesihuollon seudulliset yhteishankkeet	Seudullisena yhteistyöhankkeena tehtävän siirtoviemärin vaiheen 2 rakentaminen valmistui suunnitellusti.
Vedenottamot ja vesilaitokset	Vedenottamoilla on toteutettu vedenoton tehostamisen suunnitelua ja uusittu laitteistoja.
Verkoston saneeraus	Vesihuoltoverkostojen ja jätevedenpumppaamoiden saneerauksia on toteutettu saneerausohjelmien mukaisesti.
Marjamäen alueen vesihuolto	Marjamäen alueella Pajalantien alueen vesihuollon rakentaminen on valmistunut vuoden 2019 töiden osalta.
Uusien kaava-alueiden vh	Uusilla kaava-alueilla on mm. aloitettu Kiviahon pohjoinen-kaava-alueen vesihuollon rakentaminen.
Ahtialanjärven pv:n uusiminen	Ahtialanjärven paineviemärin uusimisen edellyttämä linjaosuus valmistui loppuvuodesta.
Pienkohteet hankeryhmänä	Pienkohteista mm. Ahtialan alueen vesihuollon rakentaminen on valmistunut.

INVESTOINNIT HANKKEITTAIN	TA 2019		TA 2019 yhteensä	Toteuma 2019	Poikkeama 2019
	alku- peräinen	TA 2019 muutokset			
Osakkeet				-11 655	11 655
Puhdistamon saneeraus			0		0
Tuotot	5 000		5 000		5 000
Pumppaamoiden saneeraus	-300 000		-300 000	-305 921	5 921
Tuotot				11 958	-11 958
Vesihuollon seudulliset yhteishankkeet	-1 250 000		-1 250 000	-1 127 577	-122 423
Tuotot	95 000		95 000		95 000
Vedenottamot ja vesilaitokset	-30 000		-30 000	-53 755	23 755
Verkoston saneeraus	-870 000		-870 000	-771 985	-98 015
Marjamäen alueen vesihuolto	-180 000		-180 000	-166 599	-13 401
Ahtialanjärven pv:n uusiminen	-190 000		-190 000	-145 805	-44 195
Pienkohteet hankeryhmänä	-170 000		-170 000	-311 273	141 273
Uusien kaava-alueiden vh suunnittelu ja rakentaminen	-90 000		-90 000	-91 221	1 221
Yhteensä menot	-3 080 000	0	-3 080 000	-2 985 790	-94 210
Yhteensä tuotot	100 000	0	100 000	11 958	88 042
Yhteensä netto	-2 980 000	0	-2 980 000	-2 973 832	-6 168

Rakennetut vesihuoltolinjat 2019

Vuonna 2019 rakennettiin jätevesiviemäriä 3 214 m, paineviemäriä 2 638 m, vesijohtoa 4 553 m ja hulevesiviemäriä noin 513 m. Uudisrakentamisen suunnitelmat laadittiin osin konsulttien ja osin teknisen toimen oman henkilöstön toimesta. Verkostoa rakennetaan urakalla sekä Lempäälän Veden toimesta omajohtoisesti. Huippuvuosista verkostojen rakentaminen on vähentynyt huomattavasti. Vesihuollon rakentamista on tilastoitu vuodesta 1973. Esimerkiksi huippuvuonna 1990 rakennettiin vesijohtoa yli 22 kilometriä.

Verkoston saneeraus

Tarjouskilpailun mukaan valittu Uponor Oy saneerasi vesijohtoa ja jätevesiviemäriä mm. Hakkarissa ja Sääksjärvellä. Saneeratut vesihuoltolinjat yhteensä:

- Vesijohtoverkosto 2 230 m.
- Jätevesiverkosto 520 m.
- Kaivoja 16 kpl.

Saneerausvolyyymi oli noin 0,74 % vesijohdon osalta ja 0,20 % viemärin osalta koko verkostosta. Vuodesta 2018 vesijohdon saneerausvolyyymi nousi (0,44 %→0,74 %). Viemärin suhteen saneerausvolyyymi laski (0,59 %→0,20 %).

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Lempäälän Vesi -liikelaitos tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	6 016 904,82	5 938 321,42
Valmistus omaan käyttöön	248 261,99	197 058,99
Liiketoiminnan muut tuotot	18 888,95	2 468,65
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 478 234,90	-1 376 676,20
Palvelujen ostot	-950 862,94	-774 762,43
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-605 927,09	-548 622,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-120 183,43	-149 684,22
Muut henkilösivukulut	-18 561,00	-19 710,76
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelm an mukaiset poistot	-2 625 640,10	-2 567 948,24
Arvonalentumiset		-2 567 948,24
Liiketoiminnan muut kulut	-26 008,60	-25 580,63
Liikelylijäämä (-alijäämä)	458 637,70	674 864,42
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	9 270,39	9 025,92
Muille maksetut korkokulut	-22 363,80	-34 763,70
Korvaus peruspääomasta	-294 307,34	-294 307,34
Muut rahoituskulut	-267,25	-0,25
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	150 969,70	354 819,05
Satunaiset tuotot ja kulut		
Satunaiset tuotot		
Satunaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	150 969,70	354 819,05
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	150 969,70	354 819,05

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,3	3,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,1	4,6
Voitto, %	2,5	6,0

Lempäälän Vesi-liikelaitos rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyläämä (-alijäämä)	458 637,70		674 864,42	
Poistot ja arvonalentumiset	2 625 640,10		2 567 948,24	
Rahoitustuotot ja -kulut	-307 668,00	2 776 609,80	-320 045,37	2 922 767,29
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 985 789,52		-2 949 617,94	
Rahoitusosuudet investointeihin	11 958,00	-2 973 831,52		-2 949 617,94
Toiminnan ja investointien rahavirta		-197 221,72		-26 850,65
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	2 000 000,00		1 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 066 664,00		-966 664,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	-1 000 000,00	-66 664,00		33 336,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	127 848,81		26 886,84	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	416 790,72		-75 246,66	
Korottomien velkojen muutos muilta	-280 753,81	263 885,72	41 874,47	-6 485,35
Rahoituksen rahavirta		197 221,72		26 850,65
Rahavarojen muutos				
 LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %	93,4		99,1	
Lainanhoitokate	2,6		3,0	
 Quick ratio	0,22		0,17	
Current ratio	0,22		0,17	

Lempäälän Vesi -liikelaitos tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	24 859 771,79	24 511 580,37
I Aineettomat hyödykkeet	6 576,31	15 866,06
Aineettomat oikeudet	6 576,31	15 866,06
Muut pitkävaikutteiset menot		0,00
II Aineelliset hyödykkeet	24 765 913,34	24 420 087,17
1. Maa- ja vesialueet	96 695,08	94 744,27
2. Rakennukset	2 179 371,67	2 440 435,70
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 383 020,33	21 774 068,51
4. Koneet ja kalusto	24 878,22	43 401,95
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	81 948,04	67 436,74
III Sijoitukset	87 282,14	75 627,14
1. Osakkeet ja osuudet	70 632,14	58 977,14
4. Muut saamiset	16 650,00	16 650,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	452 643,82	580 492,63
II Saamiset	452 643,82	580 492,63
Lyhytaikaiset saamiset	452 643,82	580 492,63
1. Myyntisaamiset	409 148,14	569 298,14
4. Muut saamiset	41 942,16	1 310,04
5. Siirtosaamiset	1 553,52	9 884,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>25 312 415,61</u>	<u>25 092 073,00</u>

VASTATTAVAA	2019	2018
A OMA PÄÄOMA	14 179 909,36	14 028 939,66
I Peruspääoma	9 810 244,61	9 810 244,61
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 218 695,05	3 863 876,00
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	150 969,70	354 819,05
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 0,00	 0,00
1. Poistoero		
 E VIERAS PÄÄOMA	 11 132 506,25	 11 063 133,34
I Pitkäaikainen	9 057 826,60	7 724 490,60
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 083 352,00	3 750 016,00
7. Liittymismaksut ja muut velat	3 974 474,60	3 974 474,60
II Lyhytaikainen	2 074 679,65	3 338 642,74
1. Joukkovelkakirjalainat		1 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	666 664,00	1 066 664,00
6. Ostovelat	445 929,79	457 509,33
8. Korottomat velat kunnalta	805 612,53	388 821,81
9. Liittymismaksut ja muut velat	32 641,04	303 162,62
10. Siirtovelat	123 832,29	122 484,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>25 312 415,61</u>	<u>25 092 073,00</u>
	0,00	0,00
 LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
 Omavaraisuusaste, %	 56,0	 55,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	184	186
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 369,7	4 218,7
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 750	5 817
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

SIIJOITUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa mukaisena. Tilinpäätöksessä varaston arvo on kirjattu alimman hinnan mukaan.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. TOIMINTATUOTTOJEN ERITTELY

	2019	2018
Vesimaksut	1 641 299	1 539 227
Jätevesimaksut	2 293 664	2 146 925
Perusmaksut vesi	282 719	281 624
Perusmaksut jätevesi	303 590	286 684
Perusmaksut hulevesi	18 547	17 016
Liittymismaksut vesi	414 945	512 327
Liittymismaksut jätevesi	426 207	563 354
Liittymismaksut hulevesi	82 591	126 740
Muut liiketoiminnan tuotot	243 770	114 073
Muut liiketoiminnan tuotot hulevesi	12 502	21 942
Muut myyntituotot		
Muut yhteistoimintakorvaukset vesi	178 950	201 229
Muut yhteistoimintakorvaukset jätevesi	115 409	113 850
Muut tuotot		
Muut vuokratuotot	2 711	13 330
Muut tuet ja avustukset		0
Yhteensä	6 016 904	5 938 321

11. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistot on laskettu Lempäälän kunnanvaltuuston 12.12.2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Mikäli poistosuunnitelmassa on omaisuuslajin kohdalla välyys, on käytetty tiukinta/lyhintä poistoaikaa. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta poistot tehdään käyttöönotto tilikaudelta yksinkertaistetun menetelmän mukaisesti puolet koko tilikauden normaalipoistosta. Muiden omaisuuslajien osalta poistot on aloitettu kun hyödyke on otettu käyttöön.

Investointiraja on 10.000 euroa. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston. Poistosuunnitelmana käytetään samaa kuin Lempäälän kunta käyttää.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Tasetta koskevat liitetiedot

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

19. PYSYVÄT VASTAAVAT

	1.1.2019	Arvon- korotuk- set	Vähen- nykset	Lisäykset	Rahoitus- osuudet tili- kaudella	Siirrot kesken- eräisistä hankin- noista	Kertyneet poistot tilikaudella	31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet	15 866						-9 290	6 576
Muut pitkävaikutteiset menot								0
Maa- ja vesialueet	94 744			1 951				96 695
Rakennukset	2 440 436			7 344			-268 408	2 179 372
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 774 069			2 950 328	-11 958		-2 329 418	22 383 020
Koneet ja kalusto	43 402						-18 524	24 878
Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	67 437			14 511				81 948
	24 435 953	0	0	2 974 135	-11 958	0	-2 625 640	24 772 490

SIJOITUKSET

	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset muilta/Liitty- mismaksut	SIJOITUKSET YHTEENSÄ
Sijoitukset			
Hankintameno 1.1.	58 977	16 650	75 627
Lisäykset	11 655		11 655
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.	70 632	16 650	87 282

MAA- JA VESIALUEIDEN ERITTELY

	2019	2018
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	89 052	87 101
Muut maa- ja vesialueet	7 643	7 643
Maa- ja vesialueet yhteensä	96 695	94 744

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		164
Saamiset KELA:lta	1 502	689
Muut siirtosaamiset, Keva	52	9 031
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 554	9 884

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. OMA PÄÄOMA

	2019	2018
Peruspääoma 1.1	9 810 245	9 810 245
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12	9 810 245	9 810 245
Muut omat rahastot 1.1		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Siirto edellisten tilikausien yli/alijäämään		
Muut omat rahastot 31.12		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 218 695	3 863 876
Tilikauden yli/alijäämä	150 970	354 819
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 179 910	14 028 940

26. ERITTELY POISTOEROISTA

27. PITKÄAIKAISET VELAT

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua, 1.1.2025 tai sen jälkeen.

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 416 696	1 883 360

32. MUUT VELAT

	2019	2018
Muut velat/ pitkäaikainen		
Liittymismaksut	3 974 475	3 974 475
Muut velat		
Muut velat/ pitkäaikainen yhteensä	3 974 475	3 974 475
Muut velat/ lyhytaikainen		
Liittymismaksut		
Muut velat	32 641	303 163
Muut velat/ lyhytaikainen yhteensä	32 641	303 163

33. SIIRTOVELKOHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Siirtyvät korot	3 798	5 149
Lom apalkkajaksotus	115 477	99 410
Palkkojen jaksotus	4 557	17 926
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	123 832	122 485

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	2019	2018
Henkilöstö yhteensä 31.12.	15	15

43. HENKILÖSTÖKULUT

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	744 672	718 017
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	141 754	159 877

LEMPÄÄLÄN VESI -LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMI- NEN 1.1.-31.12.2019

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma 1 - 12/2019	Poikke ama	Tot %
Liikevaihto	5 814	6 017	-203	103,5 %
Valmistus omaan käyttöön	285	248	37	87,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot	13	19	-6	143,1 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 269	-1 478	210	116,5 %
Palvelujen ostot	-656	-951	295	145,0 %
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-620	-606	-14	97,7 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-121	-120	-1	99,3 %
Muut henkilösivukulut	-21	-19	-3	87,6 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelm an mukaiset poistot	-2 605	-2 626	21	100,8 %
Arvonalentumiset				
Liiketoiminnan muut kulut	-27	-26	-1	96,0 %
Liikeliikenne (-) alijäämä	794	459	335	57,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot	10	9	1	92,7 %
Muille maksetut korkokulut	-50	-22	-28	44,7 %
Korvaus peruspääomasta	-294	-294	0	100,0 %
Muut rahoituskulut	0	0	0	66,8 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	459	151	308	32,9 %
Satunaiset tuotot ja kulut				
Satunaiset tuotot				
Satunaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	459	151	308	32,9 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	459	151	308	32,9 %

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden ylijäämä 150 969,70 € siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä- / alijäämä-tilille.

HULEVESI

Hulevesi tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
Liikevaihto		121 660		165 699
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 652		-3 957	
Palvelujen ostot	-13 080	-14 732	-13 090	-17 047
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-30 717		-31 834	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 277		-5 348	
Muut henkilösivukulut	-975	-36 968	-1 159	-38 341
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-79 500		-80 415	
Arvonalentumiset		-79 500		-80 415
Liiketoiminnan muut kulut		-284		-557
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-9 825		29 339
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot	185		181	
Muille maksetut korkokulut	-447		-1 423	
Korvaus peruspääomasta	-16 572		-16 572	
Muut rahoituskulut	-5	-16 839		-17 814
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä		-26 664		11 525
Satunaiset tuotot ja kulut				
Satunaiset tuotot				
Satunaiset kulut		0		0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-26 664		11 525
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-26 664		11 525

Hulevesi rahoituslaskelma

Hulevesi tase ja sen tunnusluvut

ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätöksen allekirjoitus
Lempäälässä 27.3.2019

Tilintarkastusmerkintä

Olemme tarkistaneet tilinpäätöksen

Lempäälässä pnä kuuta 2019

This documents contains 22 pages before this page

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument innehåller 22 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

toimivaltaoikeus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende